

BIULETYN KOWIEŃSKI**WILBI**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 7 września 1932 r.

722.

Treść numeru:**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

Dział. Str.

1. Prasa lit. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ, kresie re-
wizjonizmu. I. 1.

**III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.**

K r o n i k a .

2. Ekonomiczna rada tautininków.- III. "
3. Sprawa wydziału handlowego na uniwersytecie kowień-
skim.- " 2.
4. Powrót Herbaczewskiego do uniwersytetu? " "
5. Testament Maironisa.- " "
6. Wzrost liczby odbiorców radjowych.- " "
7. Dokoła obchodu koronacji Witolda.- " "
8. Sprawy pracy i opieki społecznej.- " "

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

9. Posiedzenie Sejmiku kłajpedzkiego.- VII. "

**VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ
W WILNIE.**

K r o n i k a .

10. Prośby o koncesje szkolne.- VIII. "

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Prasa litewska o tendencjach niemieckich w zakresie rewizjonizmu. "Lietuvos Aidas" Nr.201 z 5.IX.1932 r.Art.p.t."Drugi etap w walce o traktat wersalski". Streszczenie:

Przed kilku dniami niemiecki minister Spraw Zagranicznych wręczył posłowi francuskiemu w Berlinie memorjał, w którym mówi o potrzebie zreorganizowania Reichswehry. Tekst memorjału nie jest dotychczas opublikowany. Wiadomo jednak, że Niemcy domagają się anulowania postanowień traktatu wersalskiego w sprawie organizacji Reichswehry i zezwolenia na nieograniczone zbrojenia.

Oddawna już Niemcy domagają się, by zezwolono im zbroić się narówni z innymi narodami. Niemiecki minister Spraw Wojskowych Schleicher zagroził, że o ile Niemcom nie zostaną przyznane prawa równych zbrojeń, to Niemcy rozpoczną na własną rękę zbroić się ze względu na to, że rozbrojone Niemcy wobec zbrojnych sąsiadów stanowią krzyżącą niesprawiedliwość. Tak mniej więcej formuluje gen.Schleicher tezę niemiecką.

Niepodobna wątpić nawet, że Niemcy dążą i dążyć będą do całkowitej rewizji traktatu wersalskiego. Nie jest tajemnicą, że Niemcy się nie zgadzają nie tylko na rozbrojenie, lecz i na obecne swe granice wschodnie oraz odebranie kolonij. Niemcy wszelkimi siłami starać się będą zmienić postanowienia traktatu wersalskiego. O ile w tych sprawach zachodzą między Niemcami jakieś różnice zdań, to tylko co do taktyki, a nie co do istoty. Jedni uważają, że da się osiągnąć zmianę traktatu wersalskiego środkami pokojowymi, inni zaś myślą o sile zbrojnej.

Walka o rewizję traktatu wersalskiego toczy się więc nadal. Reparacje były pierwszym etapem tej walki. Obecnie chodzi o postanowienia militarne traktatu. Po załatwieniu tej sprawy Niemcy wcześniej czy później wysuną sprawę rewizji granic. Czy rewizja ta Niemcom się uda i czy obejdzie się bez użycia siły - wszystko to są ważne problemy, szczególnie dla Litwy, jako bliskiego sąsiada Niemiec.

"Rytas" Nr.184 z 5.IX.32 r.Art.p.t."Demarche Niemiec"/List z Londynu/. Streszczenie:

Niemiecki chargé d'affaires hr.Bernsdorf odbył w tych dniach rozmowę z angielskim ministrem Spraw Zagr.Simonem. Tematem rozmowy było, jak mówią, zagadnienie równouprawnienia Niemiec w sprawie zbrojeń.

Charakterystyczną dla Niemiec jest rzeczą, że Niemcy nie tylko dokładają wysiłków w kierunku zapoznania całego świata z ich poglądami, lecz szerzą notabene sfabrykowane wiadomości o poglądach innych państw na tę sprawę. Przed kilku dniami propaganda niemiecka puściła w świat wiadomość, jakoby pewien wybitny angielski dyplomata oświadczył, że Brytania przyjmuje tezę niemiecką w sprawie równości zbrojeń. Oczywiście Londyn wiadomość tę zdementował.

Wysunięta przez Niemcy kwestja równości zbrojeń staje się coraz donioślejsza. Kwestja ta usunie bodaj na plan dalszy wszelkie inne sprawy.

Szownistyczna reakcja reprezentowana przez gen.Schleichera stała się właściwą przyczyną wznowienia ścisłych stosunków między Anglią a Francją. Schleicher grozi, że sam weźmie to, czego chce. Nikt nie może chęciom Schleichera przeszkodzić. Jednak jednostronne oświadczenia są dozwolone nie tylko dla Niemiec, lecz również i dla innych krajów. Rezultaty tego mogą być zgoła inne, aniżeli wyobraża gen.Schleicher.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Ekonomiczna rada tautininków. "Echo"/244/: W początkach roku przyszłego ma powstać ekonomiczna rada tautininków. Opracowywać ona będzie specjalne ekonomiczne projekty ustaw. Do rady tej powołano cały szereg specjalistów.

Sprawa wydziału handlowego na uniwersytecie kowieńskim. "Echo" /244/: M-stwo Oświaty rozpatruje sprawę zlikwidowania w przyszłym roku szkolnym oddziału ekonomicznego na wydziale prawnym uniwersytetu Witolda Wielkiego i założenia wydziału handlowego. Do programu wydziału wejdzie pełny kurs wyższych szkół handlowych. W skład personelu naukowego wydziału wejdzie cały szereg zaproszonych specjalistów.

Powrót Herbaczewskiego do uniwersytetu? "Echo"/244/: Jak komunikuje "Diena", prof. Herbaczewski w początkach bież. roku szkolnego powróci do uniwersytetu. Pośrednikiem między prof. Herbaczewskim a wydziałem humanistycznym jest rektor uniwersytetu prof. Czepiński.

Testament Maironisa. "Echo" /244/: W tych dniach otwarto testament zmarłego poety i działacza społecznego prałata Macziulisa-Maironisa. Pozostawił on dwa domy, z których jeden zapisał M-stwu Oświaty na muzeum, drugi zaś kowieńskiemu Seminarjum Duchownemu. Bibliotekę swą zapisał zmarły muzeum i t-stwu św. Kazimierza. Pozatem Maironis zapisał znaczne sumy na cele dobroczynne. Atejtinikom /Erzeszenie Młodzieży Chrześc./ zapisał Maironis za ledwie tysiąc litów.

Wzrost liczby odbiorców radiowych. "Echo"/244/: W r.b. liczba odbiorców radiowych, zwłaszcza zaś odbiorców, korzystających z odbiorników lampowych wzrosła. 1 lipca ogólna liczba odbiorców radiowych na Litwie wynosiła 13.128, z czego 6.650 z odbiornikami lampowymi.

Dokoła obchodu koronacji Witolda. "Echo" /243/: W dzień obchodu koronacji Witolda 8 września iluminacja zakładów społecznych i państwowych oraz domów nie jest obowiązująca ze względów ekonomicznych.

Sprawy pracy i opieki społecznej. "Echo" /243/: Główny inspektor pracy i opieki społecznej Szostakas oświadczył w wywiadzie prasowym co następuje: W związku z kryzysem ekonomicznym, redukcją robotników i płac zarobkowych daje się silnie odczuwać brak ustawy o wynajmie robotników. Inspekcja pracy i opieki społecznej zastosuje ze swej strony wszystkie środki, by opracowany już odnośny projekt ustawy przeszedł wszystkie stadja rozważań i został jak najprędzej przyjęty. Narazie wzrost bezrobocia nie daje się odczuć, jesienią jednak z zakończeniem prac budowlanych, położenie może się pogorszyć. W związku z tem dla zapobieżenia temu zjawisku stworzono międzywydziałową komisję, która będzie w tych dniach rozpatrywać sposoby walki z bezrobociem. Główny Inspektorat Pracy zajęty jest obecnie sprawą kilkuset bezrobotnych z fabryki braci "Nurek". O ile fabryka nie będzie uruchomiona, Inspektorat będzie się starał, by robotnicy otrzymali rekompensatę. Niedawno zlikwidowany został konflikt w fabryce "Nemunas", która będzie pracować 4 dni w tygodniu. Wobec silnej nadprodukcji fabryka zapalek w Janowie zredukowała pracę do 3 dni w tygodniu, ale podwyższyła płacę.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

Posiedzenie Sejmiku kłajpedzkiego. "Echo" /243/: Dn. 5 września odbyło się posiedzenie Sejmiku kłajpedzkiego. Rozpatrywano w trzecim czytaniu projekt ustawy o złagodzeniu warunków sprzedaży mienia z licytacji i t.d.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITW W WILNIE.

Kronika.

Prośby o koncesje szkolne. "Vil. Ryt." /71/: "Rytas" zwrócił się do Kuratorja z prośbą o koncesje szkolne we wsiach: Nowym Dworze, Ramaszkańcach, Scilgunach, Bilunach, Pilunach, Pilakalniach, Leluszach, Koleśnikach, Pelesie, Powożoczcu, Starych Druskielnikach, Maciuciach, Starych Mierzańcach, Bilach, Gerwelach, Dryszkunach, N.-Święcianach, Miodunach, Gielunach, Kurszach, Pożalciach, Girajciach, Bućwidonach, Drućminach, Koniuchach, Szarkiszkach, Pirsipiach, Czyżunach, Girażerach, Krywulach, Marjampolu i Wilnie /3 szkoły/.

